

Sperwers veroorzaken hartkwaal

Hero Moorlag

In mijn serie Natuur en Milieu in de Hoogeveensche Courant schreef ik begin 1996 een artikel over merels, hun slaapplaatsen en de predatie door katten. Een lezer uit Zwartschaap (bij Stuifzand, gemeente Ruinen) reageerde telefonisch: "Katten? Kom maar eens bij mij kijken, dan kun je zien waaraan merels kapot gaan, er blijft er niet één over!" Ik had een vermoeden, maar stelde een bezoek steeds uit. Begin 1997 belde hij weer: "U zou nog eens langs komen. 't Is vreselijk hier, alle merels worden opgevreten!" Zaterdag 18 januari, de dooi had al ingezet, ging ik. De lezer bleek vrij achteraf te wonen, aan de rand van een langgerekt bos van de Tonckensstichting. We dronken koffie in de woonkeuken met uitzicht op een riante tuin (tegen het bos) met diverse voerplekken. Aan de keukentafel kreeg ik een emotioneel verhaal te horen. De man bleek al vanaf zijn jeugd een uitzonderlijke genegenheid te hebben voor zangvogels. Vijf jaar geleden woonde het gezin dicht bij Stuifzand. Daar begon hij zich mateloos te ergeren aan het toenemend aantal Sperwers die merels en andere zangvogels van zijn voerplekken wegvraten. Op een gegeven moment kon hij het niet langer meer aanzien en verhuisde naar de rand van Hoogeveen. Geen succes. Ook hier kwamen iedere dag Sperwers. Hij maakte er zich zo druk om, dat een opname in het ziekenhuis noodzakelijk bleek. "Ik rook niet, ik drink niet, leef gezond en doe mijn werk met plezier, maar door die verrekte Sperwers kreeg ik drie omleidingen en moet nu rustiger leven". Hij verhuisde opnieuw, naar Zwartschaap. De Sperwers bleven echter zijn leven vergallen. Hij is er dag en nacht mee bezig.

Na de koffie gingen we het bos in. Opgaande eiken aan de randen, veel kreupelhout, aanplant van fijnspar, larikspercelen en dennen op geaccidenteerd terrein. Vermoedelijk een heidebeplanting uit het begin van deze eeuw. Nog steeds emotioneel liet hij mij plukplekken zien. Onvoorstelbaar! Maar liefst 27, waarvan twee van Vlaamse gaai, twee van houtduif, drie van koolmees en de rest ... merel! De meeste plukplekken waren vers. "Nou ziet u dat er veel te veel Sperwers zijn. Vroeger zag je ze nooit. Nu kun je niet uit het raam kijken of er komt zo'n krenge laag over de grond aanvliegen. Er blijft geen merel over".

Ik vertelde over DDT in de jaren zestig, het verbod van deze middelen met als gevolgen de toename van roofvogels, energieverblindende vluchten, de lange winternacht, de overbrugging van het temperatuurverschil, het feit dat vaak wordt misgeslagen, kortom het bekende verhaal over roofvogels. Hij toonde enig begrip, vooral toen ik vertelde over de broodmagere roofvogels die in het Hoogeveense asiel worden opgevangen. Hij was het met me eens dat de Vlaamse gaaien en de houtduiven door een Havik waren geslagen. Regelmatig zag hij die vliegen.

Terug in de tuin verbaasde ik me over de vele voerplekken, verspreid over zo'n 40 are met dicht struikgewas. En toen ben ik hardop, met de kijker voor de ogen, vogels gaan

tellen in deze luthof: 7 merels, 4 koolmezen, 10 staartmezen, 6 geelgorzen, 20 ringmussen, 2 houtduiven, 1 winterkoning, 1 roodborst, 1 heggemus, 1 grote bonte specht en tegen de bosrand 2 Vlaamse gaaien. Vogels genoeg en de man moest toegeven dat, ondanks het grote aantal Sperwers, het aantal merels niet was afgenomen. Net zo als in de stad waar 80% van de merels door katten wordt opgegeten. De zeven merels vertoonden een opvallend gedrag. Ze pakten zonnebloemzaden van een voerplaats en namen die mee onder een conifeer. Ik wees de man op deze strategie om zich tegen aanvallen van "klemmegies" (klem = Drents voor Sperwer) te wapenen. Nadat ik had beloofd terug te komen voor een nadere inventarisatie en het lokaliseren van nesten van Sperwers in het voorjaar, zei hij tot slot: "Ik waardeer uw poging mij meer begrip bij te brengen voor roofvogels. Toch zie ik Sperwers liever dood dan levend". Ik moet er dus vaker heen, maar heb beslist niet de indruk dat de betreffende persoon zich schuldig maakt aan roofvogelmoord.

We moeten er in de WRN rekening mee houden, dat er mensen zijn die in de loop der jaren een afkeer tegen roofvogels hebben opgebouwd. Voorlichting blijft noodzaak.

Adres: De Aak 108, 7908 EK Hoogeveen.

